

[سه شنبه 17 بهمن 1391 - 24 ربیع الاول 1433 - 5 فوریه 2013](#)

17 بهمن در گذر تاریخ ...

17 بهمن در گذر تاریخ

*** راهپیمایی عظیم مردمی
در حمایت از دولت موقت (1357 ش)
اشاره:**

در پی اعلام تشکیل دولت موقت انقلابی، راهپیمایی‌های وسیعی از سوی میلیون‌ها نفر از مردم مسلمان و انقلابی ایران برای پشتیبانی و تأیید این تصمیم حضرت امام در شهرهای مختلف برپا شد. در این روز مردم مسلمان ایران با اجتماع در خیابان‌ها، همه، یک صدا خواستار برکناری دولت سرسپرده بختیار شدند. در این راهپیمایی، تمام طبقات از جمله روحانیان، اصناف، کارگران، دانشجویان و زنان مشارکت داشتند و شعارهایی در تأیید اقدام امام داده شد. در پایان، طی قطعنامه‌ای به دولت غیرقانونی بختیار هشدار داده شد که هر چه زودتر از رودرروی ملت کنار بروند.

*** فرار & #171؛ ژنرال هایزر»
مستشار آمریکایی از ایران (1357 ش)
اشاره:**

ژنرال هایزر فرستاده ویژه آمریکا، در چهاردهم دی ماه 1357 به منظور کمک به بقای رژیم پهلوی و اعلام حمایت آمریکا از فرماندهان ارتش شاه و زمینه‌سازی کودتا علیه انقلاب اسلامی به تهران آمده بود. وی در سفرش به ایران، ارتش را به تحت کنترل گرفتن ایران تشویق نمود و از ارتش خواست تا از دولت بختیار حمایت کرده، نظم را مستقر کند. هایزر معتقد بود که ارتش قدرت مهار تشنجات را دارد اما در صورتی که نیروهای مذهبی طرفدار امام خمینی قصد سرنگونی دولت را داشتند او کودتا را به اجرا می‌گذاشت. اما ژنرال هایزر پس از یک ماه تلاش بیهوده و شکست در مأموریت خود به کشورش بازگشت.

*** رحلت آیت الله العظمی
& #171؛ حاج آقا حسین طباطبایی قمی» از مدرسین حوزه علمیه نجف و قم (1325 ش)
اشاره:**

آیت‌الله حاج آقا حسین طباطبایی قمی در سال 1243 ش (28 رجب سال 1282 ق) در شهر قم دیده به جهان گشود. ایشان تحصیلات ابتدایی خود را در یکی از مکتب‌خانه‌های قم شروع کرد و پس از آن، درس‌های مقدماتی از قبیل صرف و نحو و منطق را فراگرفت. حاج آقا حسین قمی پس از آن برای ادامه تحصیل راهی تهران شد و از استادانی همچون میرزا ابوالحسن جلوه، شیخ فضل الله نوری، میرزا محمد حسن آشتیانی، شیخ علی مدرس یزدی و میرزا محمود قمی بهره برد. آیت الله قمی سپس طی دو بار سفر به عتبات عالیات از محضر عالمان نامداری همچون: میرزا محمد حسن شیرازی، میرزا حبیب‌الله رشتی، آخوند خراسانی و علامه سید محمدکاظم یزدی و آخوند ملاعلی نهایندی استفاده کرد. وی همچنین تهذیب اخلاق را در محضر علامه سید مرتضی کشمیری و علم حدیث را در محضر علامه میرزا حسین نوری فراگرفت. ایشان ضمناً به حوزه درس میرزا محمد تقی شیرازی رفت و عمده شاگردی خود را نزد وی به انجام رساند به طوری که مورد توجه خاص استاد واقع شد و میرزا، برای مرجعیت و تقلید بعد از خود، او را معین کرد. آیت الله قمی پس از نزدیک به بیست سال اقامت در نجف به مشهد بازگشت و حوزه درس خود را تشکیل داد و مرجعیت مردم را نیز عهده‌دار شد. وی در واقعه قیام خونین مسجد گوهرشاد مشهد در اعتراض به کشف حجاب اعتراض خود را مطرح ساخت که به تبعید ایشان به عراق انجامید. ایشان از مراجع وارسته‌ای بود که در مقاطع مختلف به‌خصوص در دوران خفقان رضاخانی به پا خاست و شجاعانه به ستیز با دشمن پرداخت و دخالت عملی در سیاست را با حضور در صحنه‌های مختلف سیاسی بخوبی نشان داد که به حق می‌توان او را & #171؛ قامت قیام» نامید. آیت الله قمی از مشایخ حدیث و اجتهاد زمان خود بود که بعد از شیخ الشریعه اصفهانی، ریاست و زعامت شیعه به او منتهی شد. از ایشان آثار متعددی بر جای مانده که حاشیه بر عروة‌الوثقی، حاشیه بر رساله ارث و تفقات، مختصر الاحکام، طریق النجاة، مناسک حج و... از آن جمله‌اند. این فقیه عالی مقام و عالم نستوه سرانجام در هفدهم بهمن 1325 ش برابر با چهاردهم ربیع‌الاول 1366 ق در هشتاد و دو سالگی رحلت کرد و پس از تشییع باشکوه در صحن امام علی(ع) دفن گردید.

* تشکیل مجمع تشخیص مصلحت نظام به امر امام خمینی (1366 ش)

اشاره:

پس از تشکیل مجلس شورای اسلامی و شورای نگهبان، مواردی به وجود آمد که این دو نهاد با هم اختلاف نظر پیدا می‌کردند و در هر بار نظر حضرت امام را اعمال می‌نمودند. سرانجام در اواسط بهمن 1366 از سوی رییس جمهور، رییس مجلس، رییس دیوان عالی کشور، نخست وزیر و حاج احمد خمینی نامه‌ای خطاب به امام نگاشته و از ایشان درخواست شد که برای حل عملی مسائل، مرجعی را تعیین کرده که باعث حل اختلاف مجلس با شورای نگهبان گردد. حضرت امام نیز در 17 بهمن آن سال، فرمان تشکیل مجمع تشخیص مصلحت نظام مرکب از اعضای شورای نگهبان، رؤسای سه قوه و... را صادر کردند. مشروعیت و قانونی بودن تصمیمات مجمع تشخیص مصلحت نظام، تا قبل از بازنگری قانون اساسی در سال 1368، با توجه به اختیارات ولایت مطلقه فقیه که قانون اساسی آن را به رسمیت شناخته، قابل توجیه بود. ولی پس از بازنگری قانون اساسی، این مجمع برای تشخیص در مواردی که مصوبات مجلس توسط شورای نگهبان بر خلاف موازین شرع و یا قانون اساسی تشخیص داده شود و از آن سو مجلس با در نظر گرفتن مصلحت نظام، نظر شورای نگهبان را تأمین نکند؛ و همچنین مشاوره در اموری که رهبری به آنان ارجاع می‌دهد و سایر وظایفی که در قانون ذکر شده است، به دستور مقام معظم رهبری تشکیل می‌شود. اعضای ثابت و متغیر این مجمع را مقام معظم رهبری تعیین می‌نمایند.

* عقب‌نشینی مفتضحانه

نیروهای نظامی آمریکا از

خلیج فارس در جریان جنگ تحمیلی (1366 ش)

اشاره:

دولت ریگان به دنبال رسوایی ایران گیت، به منظور باز یافتن اعتبار خود در میان کشورهای عرب، با درخواست حکام منطقه جهت اعزام نیرو به خلیج فارس به بهانه حفاظت از کشتیرانی آزاد موافقت نمود. این اقدام همچنین به خیال تحریک و تحت فشار قرار دادن ایران و منحرف ساختن تمرکز و توجه ایران بر ادامه جنگ تا پیروزی نهایی طرح‌ریزی گردید. علی‌رغم مخالفت‌های وسیع اغلب اعضای کنگره و سایر محافل سیاسی آمریکا با اقدام جنگ‌طلبانه این کشور در خلیج فارس، دولت ریگان با سماجت و تلاش‌های گسترده سیاسی - تبلیغاتی و برخورداری از حمایت و همکاری صهیونیست‌ها و عواملشان در آمریکا، پس از مدتی توانست تا حدود زیادی منتقدان را خاموش سازد. رسانه‌های آمریکایی نیز تا مدتی اغلب، حملات به کشتیرانی منطقه را نادیده گرفته و بیشتر به موفقیت عملیات اسکورت آمریکا و عدم وقوع حمله علیه کشتی‌های آمریکایی پرداختند. این رسانه‌ها غالباً آن چه را که حملات قایق‌های توپ‌دار ایران به تانکرهای متعلق به عربستان و کویت و تانکرهایی که عازم این منطقه هستند می‌خوانند با آب و تاب خاص و با هدف معرفی ایران به عنوان یک نیروی تندرو و تهدیدکننده جریان آزاد کشتیرانی در خلیج فارس منعکس می‌کرد و به ندرت از حملات وسیع عراق علیه تانکرهای نفتی بین‌المللی یاد می‌کردند. نیروهای نظامی آمریکا مانعی بر افزایش حملات به نفت‌کش‌ها نشد به طوری که رسانه‌های آمریکا نیز به آن اعتراف کردند. در نهایت وحشت نیروهای آمریکا از حملات انتحاری ایرانیان و مخارج سنگین حضور آنان در خلیج فارس باعث عقب‌نشینی مفتضحانه آن‌ها در این روز گردید.

* روز استحکام خانواده

* تشکیل تیپ 27 محمدرسول الله (ص) (1360 ش)

اشاره:

تیپ ۲۷ حضرت محمدرسول الله (ص) در هفدهم بهمن ۱۳۶۰ به فرماندهی حاج احمد متوسلیان به جرگه یگان های رزمی سپاه پیوست. تیپ در همان اوایل تاسیس آماده شد تا در عملیات بزرگ فتح المبین نقشی کلیدی ایفا نماید. این تیپ با ۹ گردان ماموریت یافت تا با نفوذ در عمق مواضع دشمن، توپخانه سنگین آن‌ها را در ارتفاعات علی‌گره زد از کار بیندازد. در این عملیات، تیپ ۲۷ طی چهار مرحله توانست ضربات سنگینی را در مناطق تپه چشمه، شاوربه، بلتای بالا و پایین به دشمن بعثی وارد نموده و مناطق وسیعی از سرزمین های اشغالی را آزاد کند.

* درگذشت اسفندیار احمدیه، پدر پویانمایی ایران (1390 ش)

اشاره:

استاد اسفندیار احمدیه متولد ۱۳۰۷ در محله پامنار تهران بود. او به مدت ۲ سال از ۱۳۲۴ تا ۱۳۲۶ در نزد استاد علی اصغر پتگر به تعلیم نقاشی پرداخت. سپس در سال ۱۳۲۶ به هنرستان کمال الملک رفت و از حضور بزرگانی چون اسماعیل آشتیانی، محمود اولیا و حسین شیخ بهره‌ها گرفت. اسفندیار احمدیه به علت شاگردی در نزد شاگردان کمال الملک و نیز به علت همفکری با این جریان مهم نقاشی معاصر ایران، در امتداد منطقی مکتب کمال الملک قرار گرفته است. وی در واقع بانی انیمیشن در ایران و پدر پویانمایی ایرانی بود که در سال ۱۳۳۶ با ساخت دو فیلم «ملانصرالدین« و «قمر مصنوعی« نام خود را به عنوان بنیانگذار نقاشی متحرک در ایران به ثبت رساند. احمدیه این دو فیلم را با مداد طراحی کرده و به مدت ۲ دقیقه به حرکت در آورده بود! کارگردان فیلم «قمر مصنوعی« یک ارمنی به نام پطروس پالیان بود. احمدیه در سال های پایانی دهه ۳۰ و سال های آغازین دهه ۴۰ آثار زیادی در زمینه نقاشی متحرک به وجود آورد که از آن جمله است: طراحی و نقاشی و کارگردانی فیلم «اردک حسود« در سال ۱۳۴۱، طراحی و نقاشی و کارگردانی فیلم «خوشه گندم« در سال ۱۳۴۲، نقاشی فیلم «خروس بی محل« و نقاشی فیلم «بادبادک به کجا می‌روی؟« به کارگردانی افخم ماکویی.. استاد احمدیه به رغم کهولت سن، تا روزهای پایانی عمر خویش نیز

همچنان در مرکز آفرینش‌های هنری صبا به تولید انیمشین مشغول بود و از تلاش و فعالیت برای اعتلای این هنر در کشور فروگذار نکرد. ایشان بعدازظهر روز دوشنبه 17 بهمن ماه سال 1390 بر اثر بیماری اختلال خونی درگذشت.

24 ربیع الاول در گذر تاریخ

* ورود حضرت معصومه(س) به شهر مقدس قم (201 ق)

اشاره:

یک سال پس از سفر تبعید گونه‌ی امام رضا(ع) به شهر مرو، حضرت معصومه، خواهر آن امام، به همراه عده‌ای از برادران خود برای دیدار برادر و تجدید عهد با امام زمان خویش راهی دیار غربت شد. در مسیر راه به شهر ساوه رسیدند ولی در آنجا عده‌ای از مخالفین اهل بیت با مأموران حکومتی همراهی نموده و با همراهان حضرت به نبرد و جنگ پرداختند که عده‌ای از همراهان حضرت در این حادثه غم‌انگیز به شهادت رسیدند. حضرت در حالی که از غم و حزن این واقعه، بسیار مریض بود با احساس ناامنی در شهر ساوه فرمود: مرا به شهر قم ببرید، زیرا از پدرم شنیدم که فرمود، شهر قم، مرکز شیعیان ما می‌باشد. سپس به طرف قم حرکت نمود. بزرگان قم وقتی از این خبر مسرت بخش شدند به استقبال آن حضرت شتافتند و حضرت معصومه(س) در حالی وارد شهر گردید که شور و احساسات مردم قم، پذیرای وجود شریف آن عزیز بود. آن بزرگوار هفده روز در شهر ولایت و امامت به سر برد و سپس جان به جان آفرین تسلیم کرد.

* رحلت « میرزا حسین خان دانش» ادیب و شاعر(1362 ق)

اشاره:

میرزا حسین خان دانش، مردی فاضل و شاعری با ذوق بود. این شاعر ایرانی بخشی از عمر خویش را در استانبول و آنکارا سپری کرد و تمام این مدت را به تحقیق و تالیف در ادب پارسی گذراند. از آثار دانش می‌توان به دستور زبان فارسی، سرآمدان سخن، درباره‌ی احوال پانزده نفر از مشاهیر شعر ایران از رودکی تا حافظ و ترجمه‌ی رباعیات حکیم عمر خیام که همگی به زبان ترکی هستند اشاره کرد.

5 فوریه در گذر تاریخ

* مرگ « جوست وندل»

شاعر و درام نویس بزرگ هلندی (1679م)

* کشف گاز کربنیک توسط « جوزف بلاک» شیمی‌دان انگلیسی (1757م)

* کشف کشور « سیرالئون» در غرب قاره افریقا (1460م)

* تولد « هنری هرتز» فیزیک‌دان و ریاضی‌دان آلمانی (1857م)

* درگذشت « توماس کارلایل» نویسنده و متفکر انگلیسی (1881م)

* اعلام جمهوری مکزیک در قاره امریکا (1917م)